

Kako je Pukšanom ušel svetnik

Pukšani so imeli farno cerkev, farna cerkev pa mora imeti podružnico, sicer vse skupaj ni nič in ni maš pod milim Bogom kam hoditi s procesijo. Tega so se živo zavedali Pukšani in zato so imeli podružnico. Podružnica je stala na gričku in prijazno gledala naokrog. Lepo jo je bilo videti. Na glavnem oltarju podružnice so imeli Pukšani svetega Roka, ki je s prstom kazal veliko rano na leseni nogi. Pa ni bila samo noga lesena, ampak je bil tudi ves Rok lesen. Iz čistega in prav lesenega lesa je bil izdelan in lepo pobarvan, kakor se spodobi. Nanj so bili Pukšani od sile ponosni. Kaj ne bi? Celo mladi frkolini, ki so še platno prodajali in bili za ušesi mokri, so vpili po cestah in kazali tujcem podružnico, rekoč:

»To je pa naš sveti Rok, ni preveč rejen, a tudi ne slok!«

Dolga leta je stal sveti Rok na oltarju in kazal ljudem rano od jutra do večera in od večera do jutra. Ni torej čuda, da je postal sčasoma že ves bledikast in zanikarn. Pukšani so rekli, da je hujši od berača in da ne bi tujci kaj godrnjali in zabavljali okrog, kakšni da so Pukšani in njihov patron, so enodušno sklenili in odločili: Roka da bodo potegnili z oltarja, ga zavezali v vrečo in sam župan ga zapelje v mesto, da ga tam očedijo in nanovo

pobarvajo. Hudimana, se bo svetil potem! To bodo zijali tujci in tujski promet! Rečeno — storjeno. Potegnili so Roka z oltarja in ga zapeljali v mesto. Čudno prazen je bil sedaj oltar in da ne bi nihče videl te praznote, so cerkev zaprli. Frkolini se niso več drli po cestah in Pukšani so se nalašč tako obračali, da jim ni bilo treba gledati na podružnico. Če je vprašal kak tujec:

»Kaj pa imate tam gori?« so Pukšani rekli: »Nič!«

»Kako, nič? Saj je vendar cerkev!«

»Rogača, kaj pa vidite? Ali ste slepi? Bila je res cerkev. Sedaj zaenkrat ni, sveti Rok je šel na počitnice! Mar mislite, da so počitnice samo za vas?«

Tujec se je čudil in se je lahko. Presneti Pukšani, zviti so to tičil! Pa so se tujcu za hrbtom režali rekoč:

»Pa smo ga!«

Vse je šlo lepo po sreči, cerkve ni nihče nadlegoval, še manj svetega Roka, ki je stanoval v mestu pri pleskarju. Že je bil določen dan, ko naj pridejo Pukšani po novo prepleskanega Roka, da ga postavijo nazaj v cerkev. Pa se ti znajdejo sosednji Rebrčani onkraj brega in pokvarijo lepe načrte vrlih Pukšanov. Ravno dva dni prehitro si zmislijo hentani Rebrčani — pa ti priromajo z veliko procesijo v Pukše in na hrib k svetemu Roku. Kaj sedaj? Da bi jih ustavili in ne pustili v cerkev? S koli in plankami bi cepce spravili k pameti, da ne bi silili tja, kjer ničesar ni. Toda tega ne! Potem gre zaslužek pri peku,

klobasarju in gostilničarju po vodi. Rebrčani niso kakor kak mestni hlačon, ki pije samo kisló vodo in se čudi svežemu zraku. Ne, Rebrčani imajo zdrave želodce in vse pomlatijo kakor pujsi. Od tega pa ima korist tudi nikdar sita občinska

šani cerkev. Procesija Rebrčanov je pravkar prispela na vrh in se vsula v cerkev glasno prepevaje:

*„Ljubi in dobri naš sveti Rok,
siromak si bil, bolan in ubog!
Prišli smo k tebi, pomagaj nam v sili
to od srca te bomo prisili!“*

blagajna. To je treba imeti v vidiku. Da bi jim povedali resnico: sveti Rok pride šele pojutrišnjem domov, danes ga ni, ker je službeno odsoten. Ne, to bi bilo isto. Rebrčani bi pokazali figo in šli nazaj, pa še obirali bi Pukšane na potu, češ, njihov Rok hodi okrog kakor Pukšani, kadar jih trka luna.

V hudih škripcih se namah spomnijo mežnarja Urha, ki je imel ravno tako oglato glavo in tako brado kakor sveti Rok in mu je bil na las podoben. Dobra in rešilna misel jim šine v glavo. Skočijo po Urha, ga slečejo in ogrnejo v veliko haljo. Nekdo mu nariše na koleno veliko bunko, v roko mu porinejo palico in hajdi z njim na oltar.

»Glej, da stojiš pri miru, sicer dobiš kamen v bučo,« ga blagohotno pouči župan, nakar zapuste Puk-

Mežnar Urh je stal na oltarju resno kakor kip. Še z očmi ni trenil. Rebrčani so se pririnili čisto do oltarja. Velik in brkat Rebrčan je vlekkel za roko kričavega poba in je na ves glas vpil:

*„Glej, sveti Rok, ti nimaš otrok,
a jaz jih imam celo kopico.
Hvala Bogu, vsi so čvrsti in zdravi,
le enega vedno kašelj davi.
Dobri Rok, tegà mi ozdravi!“*

»Dobri Rok« bi bil najraje ozdravil paglavca s palico, ker se mu je ta le preveč približal, ali imel je druge skrbi in težave. Bil je namreč precej razgret, ko so ga z največjo naglico slekli in postavili v hladno cerkev. Posledica tega je bila, da se mu je začelo v nosu nekaj nabirati in — hočeš nočeš — siromak je nenadoma na ves glas kihnil.

»Čudež, čudež!« so zavpili Rebrčani in suvali drug drugega v re-

bra. »Naše prošnje so ga počege-
tale, smilimo se mu, pa je kihnil od
žalosti. Jejhata, zdaj bo pomagal.
Le bolj še vpijmo!«

Rebrčani si niso dali dvakrat re-
či in cerkev je kar gmela od pro-
šenj in vzdihov. Mežnarja je že
vse bolelo od nepremičnega stanja.
Nos je imel moker kakor najboljši
pes. Vendar je junaško vztrajal, če-
prav je kihal kakor za stavo. Kiha-
nje je Rebrčane še bolj podžigalo,
da so še glasneje vpili in klicali na
pomoč. Mežnar Urh je spoznal s
strahom, da se romarjem prav nič
ne mudi iz cerkve in da bo njegova
uloga še dolgo trajala. Zato je sku-
šal narahlo prenesti težo telesa z
ene noge na drugo. Pri tem pa je s
peto preveč sunil nazaj. Toda to ni
bilo nič hudega. Pobožni romarji
niso niti opazili njegovega premi-
kanja. Pač pa ga je opazil nekdo
drugi, ki je mežnarja namah rešil
mučnega položaja. V trhli deski za
oltarjem so namreč gnezdile ose
in v njihovo gnezdo je nesrečni
mežnar porinil peto. Ta preklicana
peta je bila za ose — vzbuna za
naskok. Pri tej priči so se vsule raz-
dražene živalce v velikem roju mež-
narju pod haljo in poiskale njegovo
kožo. Tega ubogi mežnar ni pre-
nesel. Skočil je z oltarja vrat na nos
Rebrčanom na glave, ki so se pre-
plašeni umikali. »Dobri Rok« je
prislonil prvemu s palico preko
buče, da je videl prestrašeni romar
namah vse žareče okoli sebe in je
nemilo zacvilil. »Dobri Rok« pa jo
je ucvril iz cerkve. Romarjem je
zaprlo sapo. Kaj takega!

»Le kaj nam je zameril sveti Rok,
da je ušel?« so se spraševali. Pa so
jo udrli ven. Po hribu navzdol je
dirjal »sveti Rok«, kakor da so mu
vsi zlodeji za petami. Rebrčani pa
za njim in ženske so vreščale:

»Sveti Rok, počakaj in ne dirjaj
kakor žrebe! Na kolenih te bomo
prosile odpuščanja, če smo se ti za-
merile! Sveti Rok, počakaj in osta-
ni pri nas!«

Toda »sveti Rok« se ni zmenil za
te klice in prošnje. »Tolovaji so to
pa ne romarji, ki prinašajo seboj
ose!« je brundal mežnar v brado in
jo rezal vedno huje po klancu. Niti
Pukšani ga niso mogli ustaviti. Pa
so Pukšani navalili na Rebrčane,
češ, vi ste krivi, da nam je ušel
svetnik. »Pošteno boste plačali, da
ga lahko prikličemo spet nazaj ali
pa gremo po drugega!« so vpili Puk-
šani ter obkolili romarje. Hočeš
nočeš moraš so zbrali Rebrčani za
ceho in mir je bil sklenjen brez
krvoprelitja.

»V nedeljo pridite pogledat, bo-
ste videli novega svetnika in mno-
go lepšega, kakor je bil ta nepridi-
prav, ki jo je pobrisal v gozd!« so
rekli Pukšani, ko so se do dobrega
pokrepčali na račun lahkovernih
Rebrčanov.

Res, v nedeljo so Rebrčani stali
pod korom in od daleč gledali sve-
tega Roka. Toda novi svetnik ni
več kihal, tudi ni skakal z oltarja,
kaj šele, da bi klatil s palico okoli
sebe. Polagoma so se Rebrčani le
ojunačili in prišli bliže, da mu po-
tožijo svoje gorje.